- залучення клієнтів через публікації, рекламу та активну участь в групах та спільнотах. Потенційні клієнти можуть знаходити консультантів, оцінювати їх роботу та зчитувати відгуки.

- експертна позиція, яка демонструється через регулярне публікування цікавих та інформативних матеріалів на соціальних мережах та допомогає консультантам позиціонувати себе як експертів у своїй галузі. Це може сприяти підвищенню довіри від клієнтів та залученню нових можливостей.

- мережування та партнерство через налагодження зв'язків, обмін досвідом та спільні проєкти.

- зворотний зв'язок та клієнтське обслуговування за допомогою взаємодії з клієнтами, відповіді на їх запитання, розв'язання проблем та забезпечення якісного клієнтського обслуговування.

- аналітика та дослідження ринку шляхом моніторингу соціальних мереж дає можливість відстежувати тенденції в галузі, аналізувати відгуки та отримувати зворотний зв'язок, що допомагає адаптувати свою стратегію та послуги.

Загалом, соціальні мережі наразі стають необхідним інструментом для консультантів, які прагнуть розширити свій вплив, залучити клієнтів та підвищити впізнаваність свого бренду.

Література:

1. Управлінський консалтинг в системі інноваційного розвитку економіки і менеджменту. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління : збірник наукових праць. Одеса, 2016. Т. 15, вип. 1

Шамара В.С., ст. гр. УФЕБ – 22М
Левченко А.О., кандидат економічних наук, професор
Центральноукраїнський національний технічний університет

ІНСТРУМЕНТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У РАМКАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання забезпечення економічної безпеки підприємства є невід'ємним від питань забезпечення працездатності сучасного підприємства, оскільки ринкова кон'юнктура створює ризики для господарського суб'єкта будь-якого масштабу. У цій роботі будуть розглянуті інструменти внутрішнього контролю у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Актуальність даної проблеми обумовлена наявністю великої кількості викликів і загроз, рішення яких виноситься на внутрішні сили підприємства. Захист від загроз внутрішнього та зовнішнього характеру на підприємствах може реалізовуватися різними силами та способами в силу різних управлінських особливостей, фінансових можливостей і інших факторів, що формують ресурси, які керівництво підприємства готове використовувати для протистояння загрозам. Однак, незважаючи на цей обмежувальний фактор, допустимо стверджувати, що внутрішній контроль є дійсним і обов'язковим для будь-якого господарюючого суб'єкта.

Стан економічної безпеки (ЕБП) підприємства захищає від зовнішніх і внутрішніх загроз, негативного впливу дестабілізуючих факторів, що забезпечує стабільну реалізацію основ комерційних інтересів і цілей статутної діяльності. Сам інструментарій внутрішнього контролю полягає в методичних і технічних прийомах здійснення дослідження, що виражається у відповідних операціях і процедурах.

Дослідженням фінансових та аналітичних систем економічної безпеки підприємств займалися В.В. Вовк, Н.І. Дорош, Г.В. Козаченко, О.М. Ляшенко, Л.О. Пташенко, С.М. Тютченко.

Внутрішній контроль є однією з основних функцій управління організмом. Він представляє собою систему постійних перевірок і спостереження за роботою підприємства, разом з цим своєчасно інформує керівництво організації для прийняття рішень щодо управління організацією, а також зниження та усунення ризиків і виявлення негативних ситуацій і відхилень. Важливо, щоб було помилково вважати, що внутрішній контроль повністю підчинений цілям і завданням ЕБП. Внутрішній контроль, як такий, реалізується при здійсненні управління і може бути поміщений в контексті не тільки економічної безпеки підприємства. Тому для визначення інструментів внутрішнього контролю в рамках економічної безпеки підприємства, в першу чергу, необхідно визначити функціональні складові економічної безпеки підприємства [3].

Серед функціональних складових економічної безпеки підприємства прийнято виділити фінансову, інтелектуальну, кадрову, техніко-технологічну, інформаційну, політико-правову, маркетингову, податкову, майнову. Крім цього, важливо враховувати, що інструменти внутрішнього контролю об'єктів за різними функціональними компонентами ЕБП можуть складатися за формою, але відрізнятися за вмістом аналізу. Так, наприклад, буде справедливим твердження, що документальний контроль може бути застосований як для аналізу фінансової функціональної складової ЕБП, так і для податкової складової ЕБП [1].

До інструментів внутрішнього фінансового контролю відносяться два основних інструменти: перевірка бюджету та аналіз відносних показників. Дані інструменти необхідні для того, щоб переконатися в тому, що організація володіє достатньою кількістю для оплати поточних витрат; що її боргові зобов'язання не надто великі, а активи розподіляються і використовуються ефективно.

До об'єктів кадрової складової інструментів внутрішнього контролю фінансово-економічної безпеки відноситься використання даних інструментів, необхідних для встановлення кадрового потенціалу та якості організації [2].

Далі розглянемо інструменти внутрішнього контролю, що застосовуються в рамках контролю за виконанням вимог законодавства, що необхідно для забезпечення правової частини фінансово-економічної безпеки. Інструменти правового внутрішнього контролю, спрямовані на фізичні об'єкти, дані прийоми дозволяють знизити кількість корпоративних злочинів, які представляють собою реальну та досить серйозну загрозу стабільності будь-якого бізнесу [4].

Шахрайство та розкрадання матеріальної або інтелектуальної власності можуть привести до значних фінансових втрат та економічних наслідків. Тому надзвичайно важливо прийняти відповідні заходи для попередження, виявлення та розслідування фінансових порушень і незабаром реагувати на протиправні дії. Інструменти внутрішнього контролю в рамках техніко-технологічної складової ЕБП, як правило, спрямовані на аналіз фізичних об'єктів підприємства.

Підводячи підсумок, варто відмітити, що серед інструментів внутрішнього контролю, здійснення яких спрямовано на забезпечення економічної безпеки підприємства, надзвичайно важливим є виділення із загального ряду інструментів тих, які відповідають функціональним компонентам фінансово-економічної безпеки підприємства. Як було сказано вище, до таких можуть ставитися інструменти фінансового внутрішнього контролю, інструменти контролю персоналу, майна, а також контроль правової системи підприємства. Крім цього, важливо зрозуміти, що дані інструменти часто можуть складатися у своїй формі.

Література:

1. Вовк В.В. Формування системи економічної безпеки підприємства (Formation of the system of economic security of the enterprise): вебсторінка. URL: http://confcontact.com/2014_04_25_ekonomika.
2. Дорош Н.І., Яцик Т.В. Інтегрована модель внутрішнього контролю підприємства: адаптація закордонного досвіду в Україні. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Т. 22. № 2. Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка», 2015. С. 68–74.
3. Пташенко Л.О. Стратегічне та інноваційне забезпечення розвитку системи економічної безпеки підприємства: [навчальний посібник] / Л. О. Пташенко.– К. : «Центр учбової літератури», 2018. – 320 с
4. Тютченко С.М. Забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах трансформаційних змін в економіці : моногр. / С. М. Тютченко. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. – 212 с.

Шапа Н.М.
кандидат економічних наук
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури
м. Дніпро, Україна

УПРАВЛІННЯ СТРЕСОМ ЯК СУЧАСНА КОМПЕТЕНЦІЯ МЕНЕДЖЕРА

В умовах війни керувати діяльністю людей не просто, тому що загальний психоемоційний стан колективу відтворює навколишню ситуацію, події. У цих умовах, менеджерам потрібно, перш за все розвивати здібність управляти як власним психологічним станом, так і станом своїх підлеглих. Загально відомо, що стрес впливає на рівень працездатності персоналу, значно знижує мотивацію до праці. Саме тому вміння управляти стресом в сучасних умовах є найважливішою компетенцією керівника.

Сутність стресу та способи управління стресом досліджено в роботах багатьох вчених, як фізіологів (Г. Сейл, Баумейстер, Р.Ф., Гайлліот, М., Деволл, К.Н., Оатен М. та ін.) так і психологів (Коен, С., Герберт Т. Фіксенбаум Л. М., Грінгласс, Е. Р., Ітон Дж. Та ін.).

Стре́с - неспецифічна реакція організму у відповідь на дуже сильну дію (подразник) зовні, яка перевищує норму, а також відповідна реакція нервової системи [1].

Стрес є природною реакцією нашого організму, це психологічна та біологічна (фізіологічна) реакція людини на несподівану та/або напружену ситуацію, на його власне сприйняття загрози для себе [2].

Згідно цих визначень, саме від реакції людини залежить як ситуація буде сприйматися: як загроза чи як виклик.

На нашу думку управління стресом – це управління собою, своїм світосприйняттям, своїми думками, своїми емоціями та загальним психоемоційним станом. Для того, щоб розвинути компетенцію управління стресом потрібно здійснити три кроки:

1. Визначити як я відносусь до себе, та як реагую на події (самоідентичність).
2. Визначити в чому мені потрібно зростати (самоаналіз).
3. Обрати шлях як це зробити та робити (планування та контроль).

Зупинимось більш детально на кожному кроці.

Самоідентичність – це перший та найважливіший крок, від якого залежить результат. Зазвичай існує три категорії людей, самоідентичність яких відтворюється в наступних позиціях:

– я той (та), хто звинувачує інших за те, що відчуває стрес. Це вони винні в тому, що мені погано! Це так склалися обставини. Цей мій начальник мене навантажує роботою. Це обставини винні, що мій план не спрацьовує, цілі не досягаються. (Така позиція «я-жертва»).